

# LIBERTATEA

## Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „oia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, este pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 6 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

## Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

## Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

## Rusia ne mai dă pace, încă trei sau patru ani!

Știri grozav de mari în în-sămănătatea lor, aduc două foi din cele mai apropiate de guvernele țărilor lor, una „Kölnische Zeitung”, foaia cancelarului imperial german, (a celui dintâi sfetnic al Împăratului), care primește dela omul său de încredere din Petersburg știrea, că cele ce se petrec azi în Rusia și ce se vorbește tot mai pe față, — numai semne de un pacinic viitor nu sunt!

„Pe Germania — zice omul numitei mari gazete, — nu o amenință o primejdie nemijlocită (adecă acum pe dată) de războiu din partea Rusiei, — dar asta numai pentru aceea nu, că armata rusească nu e încă deplin pregătită!

„Peste trei sau patru ani însă, armata rusească va fi, cu ajutorul banilor căpătați acum dela Francezi, cu totul gata de războiu!

„Dacă în 1913 Rusia nu a atacat pe Germania și Austro-ungaria, asta, după spusa în-șei căpeteniilor armatei rusești, a fost, numai fiindcă Rusia nu a avut destulă artilerie grea (destule tunuri de cele grele).

„Acum însă, marile fabrici liferează (trimit lucrurile gata) în Rusia pentru înzestrarea artileriei (tunurilor) și pentru ceaalaltă armată cele de lipsă în măsură așa de mare, că fabricanții nu-și aduc aminte să mai fi pomenit comande (cereri) așa de mari!

„Lângă Volga, la Jaricic, se lucrează cu mare febră la înființarea unui arsenal nou (fabrică și mari magazine de arme), și și aceea e bătător la ochi, că arsenalele se strămută dela Petersburg (impingându-le mai în jos, mai spre cîmpurile în

preajma cărora va fi îngrămădirea de armate)“.

„Intregă așezarea de acum a armatei rusești arată, că pregătirile Rusiei sunt îndreptate contra Germaniei.“

„Inainte de asta cu doi ani, aici (în Rusia) nu cuteza încă lumea să spună, acum însă o mărturisesc pe față, ba o scriu și în foile lor oficiale, că Rusia se pregătește de războiu contra Germaniei! Nu trebuie crezut mai mult în legenda (povestea) „preteniei germano-rusești“...“

Așa scrie, mă rog, foaia oarecum oficioasă a Cancelarului Germaniei, — care își cumpănește fiecare cuvânt și cerne de trei ori fiecare știre, nainte de a o da în vileag.

Iar ziarul „Börzenzeitung“ care iese la Petersburg în limba germană, ziar iarăși foarte controlat în știrile sale, aduce știrea, că:

— Țarul Rusiei are gata planul, după care pentru Polonia rusească are să-și numească un vice-Rege! Această numire, spune ziarul, are o în-sămănătatea covârșitor de mare, nu numai pentru politica din lăuntru a Rusiei, ci poate și mai mult pentru cea din afară!“

Ce va să zică asta? Lucru mare! Iaca ce: Vechiul regat polon a fost la 1772, rupt de viu de cele 3 vecine a sale: Germania, Austria și Rusia, în 3 părți, și de atunci până azi visul mare al Polonilor, popor de vre-o 12 milioane, de a-și mai vedea Regatul lor înviat, a rămas mereu și mereu un vis deșert, pentru care mii și mii de fii aleși ai acestei națiuni, au suferit martirajiu, chinuri și moarte de mucenici!.. De-s lipșiți Polonii și în Rusia de drepturi și libertate, dar ca nicăiri sunt dripiți în Prusia (Germania), unde nici rugăciunile nu-i

lasă să le mai învețe în școli în limba lor, ba, pentru a-i sparge și a-i risipi, dieta Germaniei a adus legea barbară, că ministerul să aibă dreptul a-ți cumpăra și peste voia ta casa și moșia și a o vinde Neamțului!..

Ce face acum Țarul rusec? Zice: Iacă poporul polon, eu te ridic și te apropii de visul teu mare: Numesc în partea de Polonia ce o am, un Vice-Rege. Dar voi să fiți cu mine în marele atac ce l'om da asupra Germaniei și Austro-ungariei, unde aveți pe ceialalți frați ai vostri, — pe cari i-om împreuna cu voi, și veți fi iar odată toți Polonii sub un coperiș, în o casă, așa cum erați pe vremurile voastre bune!

Atît le trebuie Polonilor, și ei se vor ridica, în ziua chemării Rusiei, ca un singur om, ca un uriaș plin de ură și de dor de răzbunare, asupra Germaniei, pentru a-și libera pe frați mult chinuiți! Dar tot așa și contra Austriei, pentru a se împreuna și cu acești frați buni ai lor.

Acea ce face Rusia, sunt trăsături politice din cele mai istețe. E același lucru, ce-l face cu Românii din Basarabia: îi ușurează din voe liberă de starea lor grea din trecut, ca să-i cîștige pe ei, și tot poporul românesc, pentru sine, — ca în ziua cea de apoi, să nu aibă contra sa nici pe Români (adecă România), nici pe Poloni, — prin ce își urmează grozav de mult sortii războiului seu celui mare!

## Unele-altele.

„Pacea” cu Românii măcinată în dieta din Pesta.

Zilele astea (azi Joi, sau mâine Vineri) se începe în dieta din Pesta, marea dezbatere asupra vorbirii lui Tisza despre încercările lui de împăcare a Românilor.

Se prevede o dezbatere mare și amănunțită, căci de lucru mare e vorba aci: de a face dreptate, de a recunoaște în-sămănătatea poporului român în această țară și pentru această țară, ori a nu o recunoaște!

Partidele de împotrivire ungu-rești se înfățișează cu toatele în

dietă pentru a-și spune cuvîntul în această pricină: Koșutișii își vor spune cuvîntul prin graiul lui Apponyi, partidul „constituțional” prin al lui Andrassy, cel poporal (catholic) prin al lui Zichy, social-democrații prin Vázsonyi, — afară de aceea vor vorbi groful Károlyi, și alți matadori de împotrivire, — toți fiind în contra unei împăcări a Românilor prin îngăduințe făcute lor.

Partidul lui Tisza își va pune și el în linia de bătae ce are mai bun de gură (ai lui mameluci înse sunt mai buni de gură la mîncat, decît la apărut). Va vorbi și Tisza însuși.

Deputații noștri naționali, bineînțeleș, vor fi la locul lor, primind atacurile și respingîndu-le acolo pe loc și îndată.

Va fi o dezbatere mare și interesantă, care va ridica ea în-sași în-sămănătatea politică a Românilor din această țară, acolo unde până acum nu voiau s'o recunoască deloc!

## 8000 de copii

fără de învățător!

Un lucru foarte mult spunător se vestește din comitatul Zala (în Ungaria).

Inspectorul școlar din acel comitat, a făcut cunoscut în ședința comitetului conducător al aceluia, că în comunele de pe cuprinsul aceluia comitat, se află nu mai puțin ca 8000 (opt mii) de copii de școală, cari nu pot cerceta școala din lipsa de învățători.

Ce tume minunat condusă mai e Ungaria aceasta!

Acolo lipsesc învățători cu sutele și stau pe-acasă mii de copii, că n'are cine-i învața, — iar pe la noi prin Ardeal stau pe-acasă tot așa mii de copii, pentru că la noi nu ne lasă să ne ajutăm cu învățătorii ce-i avem! La noi să face, dacă-i lipsă, preotul învățător, clericul ce a sfîrșit teologia dar încă nu are parohie, și alții, — și nu-i lasă nime să slujească ca învățători, ca luminători ai poporului!

Pe ai noștri învățători îi scoate din slujbă și-i alungă din școală, pentru nimica, și ne trimite lăcuste streine de pe cea pustă, — iar colo în comitatele lor, își lasă sute de comune cu mii de copii fără carte, pe cuvînt că nu au învățători destui!..

Cine nu vede că avem de a face în această țară cu o politică de scrintiți? A scoate întâi scrintea din aceste capete, e chemarea lui Tisza sau a altora cari ar voi o „pace“ cu noi Românii, și apoi, după ce se vor fi reparat greșelile, ba crimele săvârșite de zeci de ani contra culturii noastre și contra neamului peste tot, — să se vorbească de puțința unei apropieri, împăcări.

Voluntarii vor sluji doi ani.

Iarăși o învoire e vorba să se facă la miliție, de astădată privitor la slujba voluntarilor. În ministeriul de război se pregătește un plan de lege pentru slujba voluntarilor, — care ar fi a se face în viitor așa:

Timpul de slujbă se urcă și pentru voluntari dela unu, la doi ani. Și anume: În anul dintii voluntarul slujește ca și azi, cu semnele și rinduelile care-l scot din șirul soldaților de rind, și la sfârșitul anului se supune examenului de ofițer. Dacă poate face examenul de ofițer, atunci în anul al doilea slujește ca ofițer, de nu l'o putea face decît pe cel de subofițer, va sluji ca subofițer, iar care n'o fi în stare a-l face nici pe acela, va sluji ca soldat de rind.

În felul acesta s'ar ajunge, ca armata să aibă ofițeri de rezervă mai bine prăgătiți de cum are azi. Azi voluntarul slujește un an. Dacă învață bine, face la sfârșit examenul de ofițer și peste un an doi îl și numește ofițer de rezervă, dar în ăst timp el a uitat tot, de nu mai știe cit un căprar, și cînd apoi merge la deprinderi de arme (la 2 ani odată), e numai sabia de el, dar de știut nu mai știe nimic!

În felul cum se plănuește de ministeriu slujba în viitor, ca după examen să și slujească ca ofițer un an întreg, — e ducător de scop. În acest timp el învață slujba de ofițer temeinic și în vreme de războiu știe ce are de făcut la postul seu.

Lipsă de ofițeri.

Conducerea armatei austro-ungare se plînge că simte tot mai tare lipsa de ofițeri la toate armele!

La infanterie îi lipsesc 1476 de ofițeri, la artilerie (tunari) lipsesc 984, și nu e mai bine nici la cavalerie (călăreți) și la honvezi.

Ministeriul a dat o scrisoare cu indemn și chemare către voluntarii de anul trecut, ca să între în slujba activă ca ofițeri, că-s primiți cu plăcere. Dar din 5000 de voluntari abia 50 de inși au răspuns că-s aplicați a intra în slujbă.

Un mijloc de a cîștiga ofițeri pentru armată, vrea să fie și planul cel nou, de care scriem mai sus, ca voluntarii să fie jinuși a sluji și anul al doilea, și anume de-a dreptul ca ofițeri, doar în acest timp îndrăgesc sabia și portepul și rămîn apoi mai mulți acolo, ca ofițeri regulați!

### Biserica românească în Ierusalim.

Cercurile societății înalte din România au primit cu plăcere planul ce li a dat M. S. Regina Elisabeta Carmen-Sylva, ca, pentru credincioșii români cari cercetează Locurile Sfinte, și merg de se închină la sfîntul Mormînt în Ierusalim, să se zidească o biserică românească în acel oraș, — nu numai pentru a da plăcutul privilegiu peregrinilor (călătorilor) de a găsi acolo o biserică în care să se poată închina în graiul lor și să asculte sfînta slujbă în limba lor, ci și mai virtos pentru ca acea biserică să fie un statornic semn grăitor mulțimii mare de popoare streine ce călătoresc într'una spre acele locuri sfinte, despre biserică românească și despre neamul românesc.

S'a înfiripat un Comitet care să iee în mână lucrul și să-l ducă în deplinire. Președinte de onoare a Comitetului pentru zidirea unei prea frumoase biserici românești în Ierusalim, e însași M. Sa Regina, iar Președinți cei doi Metropoliți ai Țării, cel din București și din Iași, apoi membri felurii profesori învățați și doamne cu vază, — cari toți și toate punîndu-se în lucrare, au să adune fondurile de lipsă pentru zidirea bisericii. Biserica nu va fi mare, dar va fi un lucru de mare măiestrie, zidită în stil românesc, cu podoabe românești, — așa ca toți cei ce vor trece pe la ea și să vor închina ei, să se închine cu o cale și frumseților sufletești ale neamului românesc ce se reoglindește în acea sfîntă biserică, înălțată pe Locurile Sfinte, pe cari a trăit și a propovedit și a pățimit Mintuitorul Lumii.

### Iarăși înfilniri de împărași.

Impăratul Wilhelm la Viena.

Din Berlin se vestește că acolo se urmărește cu multă luare aminte pregătirile ce se fac pentru plecarea Impăratului Wilhelm la Corfu, înzultă grecească unde Impăratul are un Castel în care îi place să petreacă cite-o lună două vara.

Acum însă nu e nici primăvară, decît un început slăbuț, și pe Impăratul german îl iau căldurile, încît simte lipsa a merge la răcoarea plăcută de pe frumosul ostrov înflorit Corfu.

De fapt trecerea spre Corfu pare mai mult o coperire a unei vizite pe care Impăratul simte trebuința s'o facă la Viena, la Impăratul nostru.

Să spună că în 23 Martie, Impăratul German va sosi în Viena, cercetînd pe Impăratul nostru și după ce va sta aci abia o zi, va pleca mai departe.

Bine înțeles foile oficioase scriu că totul e numai o vizită așa particulară (adecă de om la om, fără însămnătate politică), dar lumea

mare nu vrea s'o creadă. Căci se știe și s'a văzut de-alte ori, că Capetele încoronate cînd să cercetează așa din chiar senin unele pe altele, totdeauna coc planuri mari. Aci se pare că coc planurile pentru apărarea față de Rusia, de care se simt amenințate cele două Impărății.

### Infrățirea

tinerimii nemaghiare.

O știre de care ne bucurăm deosebit, se dă din Budapesta.

Noi încă în firul desbaterilor dintre Tisza și Comitetul Național, am scris în un articol, că calea noastră nu duce spre politiciii maghiari, și nu pretinia acestora avem s'o căutăm, căci pe aceea nu o vom afla sinceră la ei în veci, ci căile noastre au să ducă spre celelalte popoare nemaghiare, de-opotrivă nedreptățite ca și noi, surori de suferințe nouă!

Cu aceste popoare avem noi interese (trebuințe și foloase) ce ne sunt la fel tuturor, și firesc e, ca cu aceste popoare să dăm mîna, să închegăm hora luptei mari, pentru a zmulge pacea dela acei, ce nu ni-o dau de voe bună!

Ne bucurăm sincer de semnul ce ni se dă din Pesta, despre o pornire de acest fel, macar în sinul tinerimii universitare (dela cele mai înalte școli) tinerime care e solia viitorului și care are să diriguiască viitorul neamurilor din sinul cărora se ridică.

Iacă ce se scrie la sfârșitul săptămânii trecute din Pesta:

La stăruința și pornirea tinerilor universitari slovaci, se plănuește o întrunire mai mare a tinerimei universitare nemaghiare din Budapesta, avînd a lua parte la ea tinerimea română, slovacă, sîrbească și italiană.

Tinerii doresc prin asta a sluji gîndul înfrățirii tinerimei celei mai bune a popoarelor nemaghiare din țară, cari au datoria față de neamul lor, de a-și umplea sufletele de aceleaș credințe politice și de viitor!

E dorința tinerimei, ca la întrunirea lor să fie poftit și fostul deputat naționalist Dr. Iuliu Maniu, care să deo oarecari îndrumări tinerimei ce-l prețuește mult, și să-i deo des-

lușiri prețioase despre stare în care știe dsa că se află aș pricina de naționalități din țeară

Intiul plan era, ca întru nirea să se țină în 2 Martie sau la alt termin apropiat.

Dorim din inimă ca planul acesta să nu rămînă numai o vorbă, o dorință deșartă a tînora, ci fapt serios bărbătesc să fie acela, o piatră fundamentală, pe care să se zidească solid mai departe înfrățirea popoarelor nemaghiare din această țară, — pentru a-și zmulge prin lupte voinicești locul și cinstea și libertatea ce li s'acuvine!

### ȘPION RUS

judecat de tribunalul din Viena

Doi frați, Jandrici Cedomil și Alexandru, slujeau amîndoi în armata austriacă, în Viena. Alexandru însă nu mult a purtat portepul de aur, căci a fost scos din armată. Fratele seu Cedomil însă a rămas în slujbă, ajungînd locotenent (oberleitnant).

A bătut însă poliției din Viena la ochi, că Alexandru, după ce a fost scos din armată, deși n'avea nici o slujbă, totuși se purta foarte domnește și avea cuartir frumos arangeat, și era tot cu fratele seu Cedomil, ofițerul.

Îndată a început lumea a-i bănuî, că aceștia fac pe spionii Rusiei în armată.

Dela o vreme lucrul era vădit de tot și spioni isteți umblînd pe unele spionilor, sau încredințat despice vinovăția lor. Într'o zi, prin April anul trecut, cei doi frați se treziră numai așa ca din senin, a-restați. Ofițerul dus la arestul militar, celalalt la tribunal. În casa lor se făcu cercetare amănunțită. Cercetarea dovedi deplina lor vinovăție. Scrisori scrise cu mî-te la cutari „iubite“ a lor în Petersburg, Cracova, Przemysl, Paris, — cu scrisoare tainică, sub care înțelegeau tot altceva și altceva. Și își dădeau înfilniri ba în cutare oraș; ba în celalalt, prin Rusia. S'a aflat la ei ei copia de pe planurile de războiu al armatei și mersul trenurilor militare în caz de războiu cu Rusia!

Zilele astea s'a pertractat procesul lor de tradare (vînzare) de patrie. Jandrici Alexandru a mărturisit-o pe față că da, din vara anului 1912 stă în slujba de spion al Rusiei, avînd legături și cu colonelul rus Zankievici, atașat militar pe lingă ambasada rusească din Viena. El încă nu e judecat.

Dar e judecat fratele seu, ofițerul. Is'a dat de tribunalul militar 19 ani și jumătate temniță îngreunată cu post.

Nenorocitul nici n'a mai apela judecata. S'a mulțumit cu ea.

Pe fratele seu încă n'o să-l aștepte soarte mai bună din partea tribunalului civil.

## Planuri noue

a pregătit conducerea armatei austro-ungare, pentru cazul unui războiu cu Rusia.

Fiecare stat își are gata planurile sale de războiu față de acei vecini ai sei, dinspre cari s'ar putea să i vină într-o zi primejdia războiului.

Aceste planuri să păstrează, ca cel mai mare secret (taină) al armatei.

Dar armata noastră Austro-ungară a avut chiar la Cancelaria sa din Viena, unde păstrează aceste taine, un colonel (Oberst) cu suflet stricat, pe Redl, care, pentru bani scumpi, a vândut Rusiei toate planurile de războiu ale armatei noastre, contra Rusiei!

Când s'a simțit lucrul, Redl și-a tras un glonț în cap, ca se scape de ștreangul pe care-l vrednicia.

De pornea Rusia atunci războiu asupra Austro-ungariei, știa fiecare pas al acestei armate și și-o putea prinde și nimici, de numai praf se alegea de ea!

Acum se vestește din Viena, că conducerea armatei a pregătit planuri cu totul noue și altele pentru mișcările și înaintările armatei în cazul unui războiu cu Rusia.

## Pentru Fondul ziariștilor,

am mai primit dela :

Sergiu Birsan, Șinca veche, 5 cor., 40 fil., Ioan Oprean, Coța, 2 c., Papp Penia, Buteni, 15 f., Ioan Beșinar, Neț, 30 f., Insoțirea de consum, Cusiis, 1 c., Nicolae Pasca, Roșia, 30 f., Trandafir Mercina, Ciătaia, 1 c., Ioan Ivașcu, Sănicolaul-mare, 30 f.

## Porniri frumoase.

— La unele bănci —

„Economul”, „Victoria”.

Băncile noastre au început a-și publica bilanțurile și în jurul acestora se dau de ici colo știri, cari nu ne pot trece sub vedere.

Așa de pildă scoatem cu plăcerea la iveală, că banca „Economul” din Cluj, nu dă, ca cele mai multe bănci, ale noastre numai 5% spre scopuri culturale, ci 10% din câștigul ei curat, așadară 5109 cor. spre astfel de scopuri.

Iar peste aceste 10% statutare, încă 1000 cor. (deci alte 2%) din venitul peste tot al băncii, pentru împărțirea de lectură populară care va să zică: pentru cumpărarea de cărțile potrivite a fi împărțite în sinul poporului, de cinste!

E un lucru din cele mai de laudă acela pe care îl face „Economul” din Cluj, — și vrednicește ca să fie scos cu cuvenită laudă la iveală.

— Iar „Victoria” dela Arad a dăruităștan 50.000 cor. scopuri culturale românești.

Această sumă face mai mult ca 10% a întregului câștig curat al băncii, și el înseamnă într'adevăr o faptă, pe care trebuie să o scoatem la iveală cu toată bucuria, spre lauda Direcțiunii și a directorului băncii cari au pus-o la cale și au propus-o adunării generale.

E cuminte și felul cum „Victoria” a împărțit acest însemnat dar al seu: nu l'a fărâmițat în părțile mărunte, ce se perd ca lingurițe de apă aruncate pe un nisip uscat, ci le-a dat spre scopuri, unde ele se fie de mare ajutor și se rodească prin ani și ani înainte, în folosul culturii neamului. A dat anume:

10.000 cor. (ca rata IV și V.) pentru școala civilă de fete din Arad; 20.000 pentru fondul unui internat pentru băieții români la școală în Arad; 5000 cor. pentru zidirea noii școli comerciale din Brașov; și numai 5000 pentru alte scopuri mai mărunte, la dispoziția direcțiunii.

Se începe ținerea adunărilor generale la toate băncile noastre.

Dorim să putem însira cât de multe astfel de știri înveselitoare, în legătură cu rapoartele băncilor noastre către adunările lor generale și cu hotărârile acelor adunări.

BCU Cluj / Central

## Apropiere

între Franca și România.

Francezii sunt cu Românii frați de singe, ca și cu Italianii și cu Spaniolii. Francezii au și arătat Românilor iubirea lor de frați mai mari, când la stăruința lui Napoleon III s'a dat României napoi Basarabia la 1856 și tot cu ajutorul lui s'a putut face unirea celor două Principate române, într'unul. Și la multe ar mai fi ajutat Franca pe România, dacă nu întrevena un pas politic mare al României care s'o îndepărteze de cercul de atragere și înriurire al surorii sale mai mari, a Franciei. Ajungând anume Domn peste Țară Carol, un German, Franca, care trăește în încredere, ba în dușmănie cu Germania, se simți de aci încolo înstrăinată de către sora sa mai mică, România, care începu a pluti în apele politice ale Germaniei și al Autroungariei, ortaca Germaniei. Așa apoi urmă un timp destul de lung, de 30—40 de ani, în care Franca nu mai avu privilegiu a fi de vre-un ajutor României în politica mare, pentru că România se ținu de altă grupă de puteri, nu de aceea în care se afla ea, Franca.

Vara trecută însă, deschisă ochii Românilor, arătându-le că „spriginitoarele” sale, îndeosebi vecina și cumătra Autroungaria, numai spriginitoare sincere și aprige nu-i fură, și că mai curînd avu și în aceste zile atât de însemnate pentru ea, sprigin dela Franca cu care

nu era în o tabără, și dela Rusia, pe care și-o ținea chiar contrară!

Și acum oamenii gîndesc altfel și în Țară. Se gîndesc, că locul firesc al României, e alături de sora sa mai mare, de Franca, care i-a arătat inima de soră de repeșile ori și în trecut, fără a i fi cerut în schimb nici o plată, nici o slujbă.

De aceea foile din București au adus zilele trecute o caldă chemare (Apel) către poporul român, prin care postesc pe toți bunii patrioți să iee parte la fondarea unei Societăți naționale, care să aibă de scop întărirea apropierei și a legăturilor de bună vecinătate între Franca și România!

„Apropierea franceză-română — zic ei în apel, — este un ideal (un gînd înalt și luminat) scump tuturor Românilor. Acest ideal merge acum spre împlinire.

Și arată că, în urma întâmplărilor mari din vara trecută, Franca începe a-și arăta tot mai viu bunele sale simțiri față de sora sa mai mică dela Porțile-Răsăritului Europei, — și în acest scop mai mulți învățați mari francezi, în frunte cu Ludovic Barthou, fost ministru-președinte al Franciei și cu alți bărbați străluciți, — vin în curînd la București, spre a face o vizită fraților Români, a-i cunoaște mai deaproape, a-și strînge prețința mai bine. Învățați de rangul înfi și gazetarii cei mai luminați, vin la București să țină conferințe, — mai drept zis: să cunoască mai de aproape și să se înfrățescă cu Românii.

E acesta un bun privilegiu, spune apelul, de a ne arăta și noi simțămintele față de națiunea soră mai mare, — întemeind chiar o Societate zisă „Amiciția (prețința) Franco-Română”, la care invităm pe toți Francezii trăitori în România și pe toți Românii de seamă, înțelegători ai rosturilor acestei Societăți!

Apelul face chemare către toți Românii, să facă o primire măreață, vrednică, străluciților oaspeți ce le vin din Franca.

Fie această vizită și această pornire, piatra fundamentală pe care să se înalțe clădirea bunelor legături cu nobila națiune franceză, ba cu toată ginta latină, care numai de folos poate fi și României și întregului neam românesc!

## Judecata Curiei

în treaba omorului dela-Alba-Iulia.

Pe Rozor l'a lăsat morții prin ștreang, iar pedeapsa lui Purcar, a urcat-o!

În 3 Martie Curia a ajuns se judece recursul dat de nenorocitul George Rozor dela Alba-Iulia, judecat la moarte prin ștreang pentru că și-a omorît pe tatăl-seu și pe mama-sa, și alui George Purcar, care i-a stat într'ajutor, osin-

dit la 7 ani robie grea, de tribunalul din Alba-Iulia.

Curia, după lungă desbatere și după ascultarea vorbirilor de apărare, — a întărit pedeapsa dictată de tribunal față de ucigașul de părinți, lăsîndu-l morții prin ștreang, — dar osînda soțului care l'a ajutat, a aflat-o de prea mică și a urcat-o dela 7, la 15 ani de robie grea.

## BOMBĂ

după guvernorul din Fiume.

În 3 Martie s'a aruncat în palatul guvernorului din Fiume (om de încredere al guvernului ungar) o bombă de dinamită, care a făcut mare stricăciune în palat, dar nu și-a nimerit scopul de a omorî pe guvernor, căruia se vede că i a fost sorocită.

Aruncătorul bombei a fost prins. E un Italian cu numele Belei Arduino. Zidar, de 28 de ani.

Își recunește fapta. A fost arestat.

## De-ale noastre.

De ce ne părăsește un abonat? Abonatul nostru Vasile Ianchiș din Kettös mezö, ne scrie, că, cu părere de rău, dar trebuie să se lase de foile noastre, pentru-ca inmanatorul (purătorul, împărțitorul poștei) din comună, Ion Rovină, nu-i dă foile până nu le cetește el și cu vecini sei întii, — lucrul ce pe abonat îl năcăiește, încît mai bine se lipsește de foi.

E lucru foarte urît, acela pe care împărțitorul comunal îl face în acest caz. Dar mai ales să joacă cu focul acel împărțitor. Doar el ar trebui să știe, că e aspru oprit prin lege, să desfacă scrisoarea cuiva, și a scoate gazeta din fașia adresată altuia, e tot așa oprit ca a desfaca scrisoarea cuiva.

Dacă pe un astfel de om îl dovedești la lege cu acest lucru, el capătă pedeapsă foarte aspră, — despre ce să iee știre cetitorii noștri și să facă luători aminte pe împărțitorii poștei cari ar fi avînd obiceiul urît al celui din Kettös mezö. Și dacă vorba bună nu prinde, să-i pîrască, avînd dovadă despre vinovația lor și o vor păți la sigur.

## Aviz.

Abonații vechii, cari în vara anului trecut au fost trimisi 1 cor 50 fil. pentru numărul de războiu, din cari bani, după încetarea acelu număr, 1 cor. li s'a trecut ea bună pe anul 1914, și cari pe 1914 n'au trimis încă plata pentru foi, sînt rugați să iee la cunoștință, că li s'au trimis foile pîn' Ca numărul de față pentru cea 1 cor. ce aveau la noi. Cu numărul de față li se oprește mersul foilor. Dacă doresc să le aibă și în 1914 să grăbească o trimitere cît se cuvine pe 1914, mai puțin cu co-roana ce au avut-o bună.

„Foaia Interesantă” de pe 1913 o avem legată în volum! Celor-ce au fost trimisi bani pentru ea, — li-s'a trimis tuturora! — Prețul 1 cor. 40 fil. franco! — Tot așa volumele de pe anii de mai înainte!



## Bomba dela Dobrițin.

Cine-s făptuitorii? — Gazetele ungurești au zberat îndată în gură mare, că-s Români! — Hula a clocotit sufletele năroade două zile, Dar a ieșit repede la iveală că nu-i vorbă de Români, ci pare o simplă răzbanare personală contra cuiva dela Curtea episcopală de Hajdudorogh. — De urma făptuitorilor s'a dat la București, ei sunt doi streini, un Rus și un Bulgar de prin Basarabia, oameni cu capu 'n mână, goniți din țara lor. Căpetenia e unul Tatarău, ce-și zice și Catarău și Wassilievici, folosind mai multe nume. — Era să fie prins în București, dar a scăpat din mâna poliției din vina gazetelor din Budapesta cari au bucinat înainte de vreme numele celor bănuși și așa au putut fugi!

Fioroasa întâmplare dela Dobrițin, ține încă în mare febre lumea și țara. Nu numai țara noastră, ci și pe cele vecine. Căci foile maghiare și în deosebi episcopul Miklósy de Hajdudorogh, au zberat în lumea mare, că vinovați pot fi numai Români, că lor le e spine în ochi vlădică de Hajdudorogh. În această bănuială îi întârea și faptul descoperit, că pachetul a fost pus la poștă de doi streini, cari au avut în acea zi cuartir la un hotel de acolo și au locuit sub numele Silviu Mandășescu, artist în Iași și Todor Avram, boxer (luptător de circ) de lângă București.

Îndată toate gazetele ungurești strigară în cor: Iacă cine dă după noi cu dinamită în casa noastră! Aceștia, după cari Tisza umblă cu colaci! Foc și pirjol pe ei, nu „pace” și „pact”!

Dar minciuna trăește o zi, trăiește două, și Dzeu o descopere. Lumea cu scaun la judecată, începă a clătina din cap și a zice: Cine merge să facă astfel de fapte grozave, nu își spune numele lui adevărat la hotel și la graniță! Tocmai faptul că cei doi streini au folosit nume românești și au fugit spre România, te face să ghicești, că aceia numai Români nu pot fi! Numele și drumul sunt date anume așa, ca să ducă în rătăcire cercetarea ce se va porni după ei!

Așa a și fost. S'a aflat cine-s făptuitorii: Sunt doi oameni streini de neamul românesc, unul rus, altul de felul său bulgar venit din Basarabia, dar trăind în România, oameni cu capu 'n mână, unul cu trecut vijelios, altul cu purtări deochiate. Au folosit pașapoartele alor doi Români, dela cari le-au scos sub cuvânt că au lipsă de ele să meargă în Rusia după oare ce, și ei nu și pot căpăta în grabă pașapoarte.

Erau să fie prinși la București, dacă poliția din Cernăuți și din Pesta ținea lucrul cât de cât mai în taină și nu bucina în foi, că bănușește pe cutari și cutari (cei a a căror pașapoarte fusese trecute prin vâmi) și prin asta au arătat adevăraților vinovați, că poliția e pe urma lor, — căci după pașapoarte, va da și de ei!

Mercuri dimineața, în săptămâna trecută, foile din București vesteau în foi scoase deosebit spre acest scop, că Silviu Mandășescu și Todor Avram sunt urmăriți ca vinovați (căci a acestora fusese paș-

poartele) și adevăratul vinovat, Tatarau (sau Catarău, cum se scrie acum), care se afla la un hotel din București, trimișind de dimineață pe un băiat dela hotel să-i aducă o foaie proaspătă, acela aducându-i un număr din „Universul”, Cătarău a văzut din acela, că poliția e aproape de adevăr și că el în câteva ciasuri poate să fie prins! Îndată a chemat servitorul de odăi să i pachezeze, că pleacă! Și-a adus un automobil, s'a urcat în el, și a lăsat să fugă cu el în goană mare pân' la Ploești! Iar de aci a luat trenul și — și-a pierdut urma. Să crede că a trecut spre Moldova și de-acolo în Rusia. Până în clipa asta, nu s'a putut pune încă mâna pe el, dar nici pe soțul seu, care s'a dat de Avram Todor, și care e un Rus.

Poliția română a băgat chiar telegrafic vină celei din Pesta, că nu știe păstra taina în astfel de lucru gingaș, ci dănd toate urmele la iveală, face greutăți prinderii răufăcătorilor. Că ea primise la București telegrama de arestare dela poliția din Cernăuți, abia Mercuri la amiază, când în foile de Mercuri dimineața Catarău cetise urmărirea sa și fugise! Il dusesse cu automobilul la Ploești chiar un Ungur din București!

### De cine au fost puși la cale?

Acum e mare febre și batere de cap că acești doi oameni, de cine au fost puși la cale să trimișă bomba ucigașe la Dobrițin? Și iacă ce s'a putut scoate la iveală:

### Catarina Bugarsky.

O femeie s'a ivit la mijloc și în jurul acestei femei s'au făcut și să țin povești tare deochiate. Iată-le pe scurt:

S'a aflat, că o femeie streină, ce locuește altfel în Rusia, în orașul Kiew, a petrecut, înainte de venirea bombei, mai multe zile, cam o săptămână, în Dobrițin. Ea e femeie de lume, fost jucătoare și cîntăreață în cabareuri (cîntăreți ce umblă din oraș în oraș de cîntă și joacă pe bani). Femeia aceasta azi are un copil de 10 ani, pe care se vede că îl are de prin Ungaria, că îl crește la școală în Ungaria. Acum l'a dus la școală oblu în Dobrițin, deși înainte îl avea în alt oraș.

Despre femeia asta, care se chiamă Bugarsky Catarina, și care umblă foarte bine îmbrăcată și se vede că capătă bani,

deși nu mai joacă de arătare, s'a dovedit prin cercetările poliției din Dobrici, că înainte de venirea bombei de dinamită, a fost de vre-o 4 ori la Curtea episcopului, cu copil cu tot! Nu se spune că cineva s'o fi oprit a între acolo, ca „streină”, nici că ce a căutat, pe cine a căutat ea acolo, și cu cine ce a avut a face acolo? S'a aflat și aceea, că în cele câteva zile cât a stat în Dobrițin, a trimis repezite telegrame în afară de țară, în Rusia și a primit telegrame din afară, tot telegrame neînțelese pentru altă lume. Cea de a treia și mai de pe urmă, ce a trimis-o ea, spunea celui cui îi suna: „Toate sunt în rînduială”...

Lumea bănușește că această telegramă putea fi înțeleasă de primitorul ei fel și fel, așa cum s'or fi sfătuit de mai înainte că au să fie înțelese acele cuvinte, — și femeia e bănușită a avea parte în fiorosul atentat cu dinamită, trimis Episcopului Miklosy. O spune însuși căpitanul de poliție din Dobrițin, după ce a făcut cercetările și ascultările câte a putut.

Și anume căpitanul a spus-o asta după ce a ascultat de 2 ori pe băiatul Catarinei, și din a cărui mărturisiri, lui, căpitanului, i-a venit deochiat rolul Catarinei în jurul curții vlădicești alui Miklosy.

### Domnul strein al Catarinei.

O femeie din Dobrițin, Botorné, care cunoaște pe Bugarsky Katalin, ba a umblat cu ea în zilele cât a stat acum în acel oraș, a spus la protocol următoarele:

Intr'o zi, înainte de atentat, mergeam cu Katarina și cu copilul la plimbare. Intr'un loc iaca ne vine în cale un domn, tiner, strein, și îndată ce se apropie de noi, Catarina mă lasă cu copilul napoi și ea merge înainte cu streinul, vorbind amîndoi în o limbă streină, peste jumătate de cias.

Acum poliția din Dobrițin a cerut celei din Kiew, să cheme pe Bugarsky Katalin, să spună: cine a fost tinerul acela strein cu care s'a întilnit ea în Dobrițin, deși ea venise numai pentru cîva timp, mi te la copil? Și ce au avut de povestit împreună în limbă streină?

Pe cine a cercetat ea în Curtea episcopască? Cu cine ce are acolo? Cu cine ce nu-și poate, cumva, împărși oarece?

Căci din asta se va vedea, nu cumva are ea ceva legături și înțelesuri cu trimișătorii bombei? Și că, prin urmare, nu cumva tot lucrul va fi o simplă răzbanare personală contra cuiva dela acea curte?

Pân'acum lucrul acesta nu e limpezit deloc!

Ba bate la ochi, că foile ungurești tac foarte bucuros asupra rolului acestei femei și nu-și prea bagă mâna să-i scormonească partea ce-ar fi avînd în jurul curții vlădicești a sfintului Miklosy!

Ba însuși vlădica cea nouă-nouă greco catolică ungurească Miklosy, par'că dă din mâni și din picioare ca să abată luarea aminte a lumii despre aceste căi, cînd el, sugindu-și din vînt părerile, a spus mai multora din jurul seu, între alții și unor redactori ce l'au cercetat, că:

„...asta numai Români mi-au făcut'o!...”

par'că ar vrea să zică nesfințita-sa: Nu mai bănuși pe altcineva pe nime! Dați cu gura pe Români, ori e drept ori nu!

Dar se parecă dreptatea tot va ieși la iveală, și tare ne spune inima, că o să iasă așa, cum — n'o să-i placă curții vlădicești alui Miklosy...

### Katareu și Kiriloff.

Poliția din București a statorit, că Katareu, care e ținut a fi făptuitorul cel dintii, e un tiner voinic, din Basarabia și statorit în România, ca prigonit din parte rusească. S'a înscris la universitate în București și așa are cunoștințe printre tinerii universitari. Așa a și ajuns să facă pe un cunoscut, pe studentul Mandășescu, să i dea lui pașaportul seu.

Acest om trăia ca băiat serac, dar în timpul din urmă a început a duce o viață foarte cheltuitoare, încît se vedea că a ajuns la ceva izvor de bani, — încît poliția îl și ținea cam în ochi.

Ortacul lui e un anumit Kiriloff, (cel ce s'a zis pe sine Avram), fugit de pe un vapor rusesc și trăind ca fugar militar, de ani de zile, în România. Om fără căpătii și ușor de cîștigat pe plată pentru lucruri de acestea.

### Mandășescu, arestat.

Studentul Mandășescu, ascultat de poliția din București, a fost arestat, pe următorul cuvînt: El și-a scos pasaport, la cererea cunoscutului seu, student și el, Katareu. Și la sfatul aceluia, a pus să fie scris în pasaport ca „Artist”, nu student. Că așa-i spusese Katareu că poate trece mai ușor în Rusia (unde zicea el că are drum). „Artiștii” sunt lăsați mai ușor la graniță. Acum, pînă se limpezește lucrul, studentul Mandășescu rămîne arestat. Deși poliția spune, că e încredințată că nu a știut la ce lucru de nimic i-se va folosi pașaportul. Mai ales că s'au înștiințat la poliție încă 2 studenți cari au spus, că și lor li-a cerut Katareu pașapoarte, dar ei n'au vrut să-i facă slujba asta.

### Unul prins?

Știrile mai noue dela București, țin a ști, că deși poliția capitalei române tănușește lucrurile, fiind în folosul cercetărilor și urmăririlor sale, — unul din cei doi bărbați vinovați, — s'ar afla prins și arestat de poliția din București. Pe al doilea ea îl urmărește cu îndirjire, tocmai fiindcă vrea să arate, că vinovații nu-s Români! În ziua cînd a aflat că

Kataru a fugit din București, a dat telegrame lungi la toate punctele de graniță, cu descrierea fugarului, și cu poruncă aspră, să fie prins de îndată ce ar cerca să treacă granița. Numai telegramele acestea au costat 12'000 cor!

Poliția română are nădejdea, că nu-i scapă din mână nici Kataru, a cărui nume e, altfel, Katarow!

## Convocător.

Prin această convocăm pe toți învățătorii din protopopiatul Orăștiei la conferința inv. tractuală, ce se va ține la 8/21 Martie 1914 în edificiul școlii din Orăștie, cu următorul

### Program:

1. Chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferinței.
3. Constatarea celor prezenți.
4. Constituirea.
5. Darea de seamă despre vizitațiunile școlare din tract în anul trecut școl. 1912/13 și observările făcute cu privire la dispozițiile Cerculelor consist. Nr. 12525/910., 5347/911., 106-54/912, și 15534/913.
7. Raport dela fiecare inv. despre starea actuală a salariului în raport cu legea cea nouă și eventual raport despre cauzele neregulării lor. Acest raport are să'l trimită cu 8 zile mai înainte fie-care învățător la oficiul protopopesc, pentru a se putea compune raportul general.

Învățătorii sunt îndatorați să participe punctuos la ședință, aducând cu sine și taxa, impusă pentru biblioteca pedagogică tract.

Din ședința comisiunii inv. Orăștie la 24 Febr. n. 1914

V. Domșa m. p. C. Baicu  
protopop. inv. dir.

## NOUȚĂȚI

La Lugoj va fi în curînd, la 9 Martie, alegere de deputat. Fruntașii români s'au înțeles, că, de vreme-ce timpul pân' la alegere e foarte scurt și lista alegătorilor e așa de stricată de cătră cei dela putere, încît Românii cari au biruit aci de 2 ori, azi nu mai au puterea în listă, — partidul să nu-și pună candidat. Oamenii noștri însă sunt rușaji, să-meargă și să nu-și dea votul candidatului lui „mîncă-partă”.

### Concertul dela Deva,

dat de „Reuniunea română de cîntări din Orăștie”, a fost judecat de foile unguerești din Deva în următorul chip:

„Hunyad m á r m e g y e s c r i e despre el:

»Sîmbătă în 21 I. tr. s'a ținut concertul inteligenței române din Deva în sala teatrului orășenesc, pe lîngă cea mai deplină reușită materială și morală.

»În ziua concertului corso-ul (adecă locul de plimbare din ulița cea mai de frunte) gema de mulțimea oaspeților români din prov. nță, dintre cari mulți purtau costum național

»Programul concertului, alcătuit de altfel unilateral (înțelege: prea numai pentru Români), purta în sine puterea de a face lumea să se intereseze de el, încît și din orașul nostru s'au dus la concert foarte mulți, fără deosebire de confesiune și neam, umplînd pînă la înghesuială sala, ce inota în pompă.

Ci citeva minute nainte de 8 s'a întunecat sala privitorilor, și s'a început producția programului de 9 puncte. Ar fi lucru sec și plictisitor să înșirăm punctele singurate, — de aceea pomenim numai atîta, că programul a trezit plăcerea tuturor, și în deosebi a ieșit la iveală rolul dșoarei Mărioara Vasilca și a dlui Ionel Rădulescu, a căror cîntare desfătătoare, a înfuriat mult asupra judecării acestui concert; nu mai puțin jocul dșoarei Vichi Domșa și a dlui Dariu Pop, cari prin interpretarea isteată a rolurilor lor, au cîștigat plăcerea publicului privitor și au cucerit izbîndă mare. — Pauzele cam lungi au făcut ca producția să se sfîrșească numai la miezul nopții, urmînd petrecere cu joc pînă în zi. — Muzica a făcut'o muzica regimentului 64 de infanterie din Orăștie.

»O vorbă am avea înse de spus. N'ar fi căzut pe ei cerimea teatrului, dacă în program ar fi luat și un punct unguereșc. Că de pildă în Sibiiu și în București se așteaptă dela casinele unguerești să iee în program cite un punct nemțesc (la Sibiiu) ori românesc (la București). O astfel de faptă de curtenie ar fi mărît numai simpatia între noi»...

(Cererea asta are o singură mare scădere: Nu-i adevărat că la Sibiiu cere cineva trupelor unguerești să cînte și nemțește, nici la București ca să cînte românește! Nu ni se ceară dară nici nouă așa ceva, că nici vre-o trupă unguerească nu joacă teatru ori cîntă ceva românește, deși are uneori a treia parte ascultători români!...)

„Déva és Vidéke, a doua foaie unguerească din Deva, scrie:

»În 21 Febr. Românii și-au ținut concertul lor regulat anual în fața unei sale pline indelat, concert care ăstan a reușit și mai strălucit ca de obicei. Intreagă seara a umplut'o Ionel Rădulescu dela Orăștie, cu corul seu cel strălucit disciplinat.

»Punctele luminoase ale seratei au fost fără îndoială corurile, pregătite ideal, cari au produs nuansări minunate, alit din punct de vedere al dinamicii, cit și al armoniei. Deși la întîiul careu s'au simțit ușoare clătînări, cari se pot atribui poate întîiiei pășiri, dar în celelalte puncte a înaintat văzînd cu ochii spre desăvîrșire, ca dovadă despre gustul fin și distins de artist și al puterii de disciplinare a dirigentului de cor Rădulescu.

»Celelalte puncte ale seratei le-a umplut cîntarea dlui Rădulescu cu vocea nițel voalată, apoi a dșoarei Maria Vasilca cu sopranul seu foarte plăcut; dup'aceea un duet

fermecător și un quartet bărbătesc pregătit fin și muzica militară dela Orăștie.

»După punctele de muzică, a urmat piesa »O casă veche», comedie predată cu avînt, cu însuflețire. Și pe urmă s'a arătat un joc național românesc (Călușerul). Concertul bine reușit, a fost urmat de joc ce a ținut pînă dimineața.

»Nu putem lăsa înse fără a spune, că nu ar strica nimic, dacă la un concert naționalist de acest fel, am putea asculta și un punct în limba unguerească... La seratele maghiare din Sibiiu totdeauna este și cite un punct nemțesc și românesc (?!), și la cele unguerești din București, cite un punct românesc».

### Pentru gimnaziul din Brad

La Porcurea s'a sărbăt de cîrînd cununia tinerului Nicolae Zerbeg cu Elena Stanca, luînd parte mulți fruntași și tinerii ai tinerei perechi. Ținînd să lege de sărbătoarea aceasta așa de scumpă a lor, pomenirea unei fapte nobile, au jucat jocul miresei în scop cultural, anume pentru gimnaziul din Brad, și au adunat suma frumușică de 20 cor., care ni s'a trimis prin dl preot G. Codin din Techereu. Noi am trimis'o la locul seu și pomenim cu laudă frumosul fapt, dorînd mirilor și nuntașilor dăruiitori tot binele dela Dzeu!

— În Cojocna, la nunta unei perechi de tineri țărani, Ioan Berian și mireasa Maria, s'a jucat jocul miresei în scop de-a aduna ceva daruri pentru gimnaziul din Brad. La propunerea dlui Ioan Nemeș, au dărui: I. Nemeș și soția, 1 cor., I. Buian și Maria 50 fil., Cornel Pop 30 fil., Teodor Pop, 20 fil., Vasile Nemeș, 20 fil., Vasile Chifor, 20 fil., Todor Bojor, 20 f., iar cite 10 fil: Ioan Pop, Ioan Chifor, Irimie Nemeș, Todor Suci, Ana Rad, Cornel Nemeș, — de tot 3 cor 20 fil. Deși foarte modeste sume au dărui, fie pomeniți cu bine cinstiții nuntași, că și-au adus aminte de a lega de acest ospăț pomenirea unei fapte frumoase.

O mie de nunte. În cea din urmă Duminecă din carnevalul (fășangul) acestui an, s'au încheiat în bisericile din Viena o mie de căsătorii. Cu toate acestea cifra însemnată de o mie, însemnează o scădere față de cifrele anilor trecuți, căci în 1912 în aceeași zi s'au făcut 1100, iar în 1913 peste 1200 căsătorii. S'au mai serbat în Viena Dumineca trecută 200 căsătorii de argint (împlinirea alor 25 ani dela cununie) și 6 de aur (împlinirea alor 50 de ani).

„Domnul Notar”... Sub această titlă, dl Octavian Goga, poetul nostru cu mare talent, — a scris o piesă teatrală, dramă, scoasă din viața și pătimirile poporului nostru românesc din Ardeal, Ungaria, Bănat. Ea e țesută în jurul unei alegeri de deputat, fapt în care, în Ungaria un notar e om mare! În jurul lui, în casa lui, să coc sfaturile celor ce vor să tragă pe sfoară poporul. Aci să ferb toate planurile blăstămate ce se pun în lucrare în firul alegerii la noi. De aceea dl Oct. Goga a și ales ca întîia persoană a piesei, pe „Domnul Notar”... Iar în jurul lui — gendarmii, corțeșii, fișitul hîrțiiilor cumpărătoare de suflete, toate mișeliile ce împănază o „alegere” la noi. Apoi totă nobila zbatere a celor buni din popor, ferberea mulțimii cinstite, pătimirea ei dureroasă, — toate

sunt descrise cu mare măiestrie, adîncă înțelegere și ajungînd la zguduitoare desfășurare.

Drama a ieșit și în volum (edit. „Flacăra”, București), și se poate avea pentru prețul de cor. 2. și 10 fil. de postă dela „Librăria S. Bornemisa” din Orăștie. (Sau 2 cor. 35 fil. cînd se trimite recomandat).

Călătorie cu automobilul între Brad și Deva. Aflăm că ministrul de interne a dat voe unei societăți, să pună în lucrare legătură de automobile între Brad și Deva, — adecă să poji călători dela Deva la Brad și dela Brad la Deva, în vagonașe frumoase, niște „omnibusuri” mai mari, trase cu motorul, — pe cînd azi calea între Deva și Brad o poji face tot numai cu trăsura, în timp prea lung și în chip obositor, fiind drumul pe multe locuri greu și rău.

A pus însă ministrul o condiție (punct de învoială): ca orașul Deva să zidească un „autogaraj” (un fel de stație a automobilelor) unde călătorii să aibă loc potrivit pentru așteptarea plecării și pentru darea jos cu lucrurile lor la sosire, iar comitatul să se oblige a aduce și a ține în bună rînduială drumul pe valea Bejanului pân' la Brad drum care azi e ținut în stare prea slabă, încît azi și cu trăsurile ești tot în primejdie a te răsturna mai în un șanț, mai în altul, dar mi-te cu automobilul cel ce zboară repede!

Comitatul se va sili a aduce drumul și toate podurile în stare bună, — și așa e nădejde că în curînd, și în lipsa unui fren, să se poată face totuși și între Brad și Deva, călătorie destul de plăcută și de repede.

Concert Lucia Cosma la Ateeneu în București. Vineri, în săptămîna trecută, s'a dat la Ateeneu din București un strălucit Concert, foarte cercetat, — concertul dnei Lucia Cosma, despre care foile din București scriu pline de cele mai înalte laude. Dnei Cosma e ținută ca una din cele mai dulci și mai măestre cîntăntărețe, pe care zierele din Regot o scot în lumina ca pe o mîndrie a Ardealului românesc!

Drama dlui Goga, „Domnul Notar” a fost jucată Luni seara pe scena „Teatrului Național” din București, de cei mai buni artiști ai aceluia teatru, ca dnii Brezeanu, Birsanu, dna Ciucurescu, și alții. Izbînda a fost desăvîrșită! Autorul chemat după fiecare act la rampă și slăvit de marele public ce privea mișcătoarea piesă care le arăta o icoană viuă din viața și suferințele noastre, a Românilor de sub stăpînirea unguerească!

Și pînă cînd vom avea plăcerea a o vedea și noi jucată, — drama „Domnul Notar”, o putem ceti și noi, căci a ieșit în volum. Se capătă la „Librăria S. Bornemisa” din Orăștie (prețul 2 cor. 10 fil. de postă). Până și streini, Sași, din Orăștie, am văzut cumpărînd cartea, spre a o ceti și a vedea cum a știut marele nostru poet, reda în chipuri vii, mișeliile ce se fac în țară la noi la alegerile de deputați.

**Advocat nou în Alba-Iulia.**  
Am onoare a aduce la cunoștință, că cu data de 1 Martie n. 1914, mi-am deschis cancelaria advocațională în Alba-Iulia (Gyulafehérvár). Cu stimă: Dr. Alhanasiu Mirza, avocat.

Un câne turbat a mușcat în 27 Febr. vre-o 13 persoane în Orăștie, printre cari mai rău pe soția dlui avocat Dr. Pataky, apoi câteva servitoare și femei din popor și mai mulți bărbați și doi soldați. Urmărit de polițiști și gendarmi, a scăpat fugind spre viile orașului. Se aude că ar fi fost omorât în un sat vecin, (dar nu în oraș, cum s'a scris, scornit, în o foaie din Pesta, după care au luat știri și unele foi românești). Cei mușcați au fost trimiși la Budapesta la Institutul Pasteur, spre lecuire.

### POȘTA REDACȚIEI

Ioan Becus, Tot Wayne, (America). Ne scrii: „V'am trimis alăturat 21. cor.” — Cum înțelegi vorba *alăturat*? Asta înșamnă că banii i-ai pus alături în epistolă. Dar în epistolă (simplă, nerecomandată) n'a fost nici un fel de bani. Scrie-ne *prin cine* (prin poștă, prin vre-o bancă) ai trimis banii?, — că altfel oprim foile. Cît rugăm pe toți să ne scrie *scurt și curat* ce au de scris, — și ce puțini ne scriu așa!

I. Rusta. Sint frumoase simțăminte românești de cari îți e încălzită inima și Dzeu să ți-le țină tot așa. Dar verșurile nu-s încă destul de bune pentru a fi puse în foaie. Culege de cele din popor, de dor, de dragoste, descințe, și bucurios le facem loc.

George T. Moga în Voivodeni-mari. Da ai trimis 2 cor. 50 fil. Pentru aste îți merg ce ți se cuvin. „Libert” cu „Foaia Interesantă” și „spicuri Econ”, Dar nu to a te adausele, așadar „Bobirnații” nu. De trimeteai 3 cor., îți veneau și acia.

La Domeniul din Bobalna (posta Orăștiei, Szászváros), se găsește de vânzare:

## 300'000

americană Riparia Portalis neatărită calitatea I., fără rădăcină, per 10 cor. 1000 bucăți în lungime de 37—40 centi metri și 6—10 m. m. groasă. Vița e ceaptă bine și neatinsă de ghiață.

Cumpărătorii să se adreseze la: „Administrația Domeniului din Bobalna”.

(1248) 1—3 Bâbolna u. p. Szászváros.

### Arător de vânzare.

În Rampoș, hotarul Orăștiei, se află de vânzare din mână liberă 5 jugăre de pământ, arător. — Prețul 900 cor. de jugăr. — Adresa la administrația foii. (1239) 2—3.

### De vânzare.

În Petroșeni Str. Malea o Fabrică de cărămidărie cu un teritor de pământ de 2 jugăre și 500□ st. și tot pe teritor să află 2 căsi de locuit și cuptoare de ars cărămida și alte edificii.

Alte știri mai de lipsă se pot afla la proprietarul.

Dionisie Socol  
(1215) 3—5 Petroșény, Str. alea

## „BALOMIREANA, însoțire de credit în Balomir” „A balomiri hitelszövetkezet”

### Convocare.

Onorații membri ai „Insoțirei de credit din Balomir” prin aceasta să convoacă la

#### ȘEDINȚA ADUNĂRII GEN. ORDINARE,

care să va ținea în 15 Martie st. n. 1914, la 1 oră p. m. în sala școlii din loc.

#### Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței și constituirea.
2. Prezentarea conturilor „Bilanț, Profit și Perdere despre a. de afacere 1913.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre a. 1913.
4. Deciziune asupra profitului curat de 312'47 coroane realizat la finea a. 1913.
5. Alegerea de membri în direcțiune și comitetul de supraveghere.
6. Absolutoriu pe anul de afacere 1913.
7. Eventuale propuneri.
8. Încheierea ședinței.

Balomir, la 23 Februar 1914.

Direcțiunea.

### Meghívó.

„A balomiri hitelszövetkezet” tisztelt tagjai az 1914. évi március hó 15. d. u. 1 órakor helybeli iskola termében tartandó

#### RENDES KOZGYULESI ULESERE,

ezennel tisztelettel egybe hivatnak.

#### Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. A Mérleg-, Nyereség-, Veszteség-számlák jeletése az 1913 üzlet évről.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelenléte az 1913. üzletévről.
4. Meghatározás a 312'47 koronányi tiszta nyereség hova fordítása iránt.
5. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági elvált tagok választása.
6. Felmentvény az 1913. üzlet évről.
7. Esetleges indítványok.
8. Az ülés bezárása.

Balomir, 1914 évi február hó 23.

Az igazgatóság.

### Debit—Vagyon      CONTUL BILANȚ — MÉRLEG-SZÁMLA 1913. dec. 31.      Teher—Credință

Cassa în numărar — Pénztári készlet	K 213'89
Obligațiuni cu gir. — Köttelezv. kezesekkel	62.796'77
Mașini agric. — Gazdasági gépek	K 6000'—
după amortizare — leírás után	1000'— K 5.000'—
Interese transitoare — Atmeneti kamatok	1.168'70
Cont-curent — Folyó-számla	2.823'50
	<b>K 72.002'86</b>

Depun. și cuote — Törzs- és takarékbetétek	K 34'345'0
Fond agricol — Gazdasági alap	2.089'3
Fond de rezervă — Tartalék-alap	838'9
Reescont — Visszeszámitolás	33.000'—
Donațiuni — Adomány	244'4
Pro diverse — Különfélék	399'5
Interese transitoare — Atmeneti kamatok	773'3
Profit curat — Tiszta nyereség	K 312'47 K 312'47
	<b>K 72.002'8</b>

### Debit—Tartozik      Ctul Profit și Perdere — Nyereség- és Veszteség-számla.      Követel — Credință

Interese la depuneri — Kamatok betétekre	K 1.293'56
Inter. la reescont — Kam. visszeszámit.	2.783'75
Dare direcțiă — Egyenes adó	320'—
Dare de 10% — 10%-os adó	129'35
Spese de regie — Kezelési költségek	622'34
Spesele mașinilor — Gépek költségei	1.495'29
Amort. mașinilor — Használati leírás a gépből	1.000'—
Profit curat — Tiszta nyereség	K 312'47 K 312'47
	<b>K 7.956'76</b>

Interese Obligații — Kamatok a kötelezv.	K 4.552'5
Provizie — Jutalék	1.369'5
Venitele mașinilor — A gépek jövedelmei	2.002'4
Interese curente — Kamat a folyó-számlától	32'5
	<b>K 7.956'7</b>

Membrii la finea anului 1913 au fost 107. Etalonul activelor a fost 11%, al pasivelor a fost 5%—9%.

Balomir, la 31 Decembrie 1913.

### DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

(1235) 1—1

Nic. Mușca m. p., preș.—elnök. Toma Vulcu m. p., cassar—pénzt. P. Furdui m. p. cont.—könyvell  
Nicolae Văidean m. p. Ion Oprea m. p. Ioan Mihai I. Todor m. p. Adam Avram m. p.  
Dragoșin Fleșer m. p. Cosma Lăpădat m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente, le-am aflat corecte. Alôlított felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgálván, azt helyesnek találtuk.

Balomir, la 23 Februarie 1914

P. Furdui m. p., preș.—elnök Avram Fleșier m. p. Angel Nicolae m. p. Ion Cristea m. p.  
Bonția George a baci m. p. Ion Adam m. p. Nicolae Badiu m. p.

Tot felul de  
semințe agricole și de grădinărit  
să capătă la:

Magazinul agricol Szászsebes  
(proprietar: Const. Bălla)

Sămînță de trifoiu, lucernă, dif. ierburi, napi de nutreț, măzărliche, mohor, totfelul de legumi și flori; cepșoară lungureață și boboloșită (arpajic) etc.

Numai semințe garantate!

Vânzare în mare și mic!

(1253) 1—3

### Licitație minuendă.

Comuna bisericescă Bucium tractul Orăștiei dă în licitația care să va ținea la 2/15 Măr-

tie n. a. c. edificarea școlii confesionale.

Prețul strigării e 8243 cor. 69 fileri.

Dela întreprinzător să cere vadiu de 10% după prețul strigării, și să aibe diplomă pentru edificări publice.

Comitetul își rezervă dreptul a da întreprinderea aceluia dintre competenți, în care își are mai multă încredere.

Bucium, la 11/24 Februarie 1914.

Ioan Olariu Ilisie Olariu  
preot. notar.

V. Domșa  
(1240) 2—2 protopresbiter.

## Carol König

pictor de odăi, edificii și firme în Orăștie.

Recomand cele mai nou so site modele, cari corespund așteptărilor celor mai avansați ale timpului de față! Nizuința mea e, ca, prin modelele și lucrul meu, să concurez și cu agrăvitorii de oraș mare.

Rog onoratul public pentru sprigin binevoitor.

Cu toată stima

Carol König

pictor de odăi, edif., firme  
(1243) 1—6. Orăștie Szászváros



### Premiile revistei „LUCEAFARUL“

Cu numărul dela 1 Ianuarie 1914 deschidem un nou abonament la revista „Luceafărul“. Ca în trecut, administrația revistei ofere și de data aceasta însemnate favoruri celor, cari plătesc abonamentul pe 1 an, sau 6 luni de zile, — până la 1 Februarie 1914.

Premiile-favoruri ce le oferim sunt pentru cei-ce ne vor trimite abonamentul pe un an întreg:

1. Oct. Goga: „Insemnările unui trecător“ (sau G. Murnu: „Iliada“, sau I. Agibiceanu: „Arhanghelii“, roman).

2. Oct. C. Tăslăuanu: „Informații literare“.

3. O. Goga: „Poezii“ (prem. de Academia română).

4. Elena Farago: „Versuri“.

5. 7 tablouri-stampe în colorii, de pictori italieni (sau 8 tablouri-stampe de N. Grigorescu).

În afară de aceste premii vor primi scoarțele pe 1913 cu prețul de 1 cor. 50 de bani în loc de 2 cor. 40 bani (trimițând prețul lor deodată cu abonamentul).

Cei ce ne vor trimite, până la 1 Februarie, abonamentul pe 6 luni au dreptul la 1 dintre premiile înșirate.

Pentru expediția premiilor să se trimită 70 bani (România 1 leu).

Cei ce ne vor face 4 abonamente pe 6 luni (plătite înainte) vor primi în afară de premiile înșirate (ce li se cuvin și abonaților, dacă trimit abonamentul până la 1 Februarie) — și colecția revistei noastre pe 1912 gratuit.

#### Abonamentul:

##### Ediție simplă

În Austro-Ungaria:

1 an 20 cor., 6 luni 10 cor.

Pentru preoți, învățători și studenți:

1 an 16 cor., 6 luni 8 cor.

În România și străinătate:

1 an 26 cor., 6 luni 13 cor.

##### Ediția de lux

În Austro-Ungaria:

1 an 26 cor., 6 luni 13 cor.

În România și străinătate:

1 an 32 cor., 6 luni 16 cor.

Revista „Luceafărul“ va introduce pentru anul 1914 însemnate îmbunătățiri, cari se vor anunța în numerii viitori.

Admin. revistei „Luceafărul“

Sibiu (Nagyszeben).

(1189) 2-3

#### Mulțumită publică.

Tuturor aceluia, cari — cu prilejul trecerii la cele eterne, a mult iubitelui nostru soț, fiu, tată, moș, frate, cumnat, socru și unchiu:

George Gila, preot gr.-or. rom. — ne-au condolat prin cuvinte dulci, mângâitoare, le exprimăm pe această cale sincerile noastre mulțumite.

(1249) 1-1 Jalnica familie.

„GEOGEANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Geoagiu.

## CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „GEOGEANA“, societate pe acții în Geoagiu, se convoacă prin aceasta la a

### IX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea Luni, în 23 MARTIE st. n. 1914, la 10 ore a. m., în localul institutului.

#### ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Prezentarea:
  - a) raportului direcțiunii și bilanțului anual.
  - b) raportului comitetului de revizie.
3. Decidere asupra rapoartelor, stabilirea bilanțului, împărțirea profitului și votarea absolutului.
4. Alegerea a 4 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani,
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri, întrate conform statutelor.
7. Alegerea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Pentru cazul, că la adunare nu s'ar prezenta numărul de acționari cerut de § ul 24 din statute, adunarea generală se va ținea în 30 Martie, la locul și ora indicată.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați a depune acțiile și documentele de plenipotențiere, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, la casa institutului în Geoagiu, la „Ardeleana“ în Orăștie sau la filiala acesteia în Vinț.

Geoagiu, 2 Martie 1914.

#### DIRECȚIUNEA

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1913. — Mérleg-számla 1913 évi december 31 én.

Active. — Vagyon.		Passive. — Teher.	
Numărar în cassa — Pénztárhelyzet . . . . .	K 4.700'08	Capital societar — Részvénytőke . . . . .	K 80.000'—
Cheque la banca postelor ungare		Fond gen. de rez. — Általános tartalékalap . . . . .	18.776'50
Cheque-számla a. m. kir. postatakarékp. . . . .	387'17	Fond de binefaceri — Jótékonycelálap . . . . .	420'—
Efecte — Értékpapírok . . . . .	17.160'—	Depuneri — Betétek . . . . .	234.848'02
Imobiliu — Ingatlanok . . . . .	26.297'18	Cambii reescontate — Visszleszámit. váltók . . . . .	130'215'—
Cambii — Váltók . . . . .	K 278.623'10	Co-curenta credit. — Hitelező folyó-sz. . . . .	22.526'70
Cambii cu acop. hipot. — Jelz. bizt. váltók . . . . .	133.633'—	Depozite — Letétek . . . . .	1.443'96
	K 412.256'10	Divid. nereclamată — Fel nem vett osztalék . . . . .	119'—
Cereale în magazin — Gabona a raktárban . . . . .	4.822'20	Creditori — Hitelezők . . . . .	271'38
Conturi-curenta debit. — Adósok folyó sz . . . . .	33.733'63	Interese transit. — Átmeneti kamatok . . . . .	5.722'80
Mobiliu — Felszerelés . . . . .	420'—	Sald ca profit — Egyenleg mint nyer. . . . .	9.598'14
Debitori — Adósok . . . . .	39'87		
Interese restante — Hátralékos kamatok . . . . .	4.125'27		
	K 503.941'50		K 503.941'50

#### CONTUL PERDERE și PROFIT — VESZTESÉG- és NYERÉSEGE-SZÁMLA

Debit. — Tartozik. la 31 Decembrie 1913. — 1913. évi december 31-én. Credit. — Követel.

Interese:		Interese de Escont — Váltóleszámit. kam. K 44.044'24	
a) la reescont — visszleszámit . . . . .	K 17.337'69	Interese de Efecte — Értékpapírkamat . . . . .	234'26
b) la depuneri — betétkamat . . . . .	13.427'32	Provizioni — Jutalékok . . . . .	3.680'80
Dări:		Venite dela cereale — Nyer. gabonaüzletitől . . . . .	5.135'88
a) 10% d. int. la dep. — 10% betétk. adó . . . . .	1.342'74	Taxe de convocări și divese — Felszólítási díjak és különfélék . . . . .	655'—
b) erar. și com. — kincst. és községi adó . . . . .	3.395'07		
Salarii — Fizetések . . . . .	5.616'—		
Spese de regie, porto, chirie — Üzleti költségek, postaköltségek, házbér . . . . .	2.725'22		
Amortizări:			
a) din mobiliu — felszerelésből K 80'—			
b) „cassa inst. — int. házból „ 188'— K 268'—			
Sald ca profit — Egyenleg mint nyer. . . . .	9.598'14		
	K 53.710'18		K 53.710'18

Geoagiu — Algyógy, la 31 Decembrie 1913.

I. Popovici m. p.

director executiv — vezérigazgató.

Gavril Todică m. p.

contabil — könyvelő.

#### MEMBRII DIRECȚIUNII: — AZ IGAZGATÓSÁG TAGJAI:

Nicolae Vlad m. p. președinte.

Iosif Indrieș m. p.

Nicolae Fieru m. p.

Dr. Margita m. p.

Dr. Romul Dobo m. p.

Nicolae Todea m. p.

Ioan Avram m. p.

Dr. Vlad m. p.

P. Lula m. p.

Contul prezent l'am revizuit și aflat în concordanță cu registrele. — Jelen számlát felülvizsgátuk és a könyvekkel összhangban találtuk.

Geoagiu — Algyógy, la 2 Martie 1914.

#### MEMBRII COMITETULUI DE REVIZIE: — A FELÜGYELŐBIZOTSÁG TAGJAI:

Ioan Balșan m. p.

Nicolau Botean m. p.

N. Popovici m. p.

S. Filimonescu m. p.

președinte.

Simion Damian m. p.

Iosif Lissai m. p.

revizor expert al „Solidaritătii“.

(1242) 2—

# Pentru economii!

Pravuri de îngrășat porcii, vitele cornute, oai, oi și capre, 1 pachet 60 fil. — Leacuri contra călbezei la oi, 60 fil. O porție de aceasta ajurge numai pentru o oaie. Pentru vite mari 2 cor. — Pravuri pentru ouatul găinilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra cleșanilor și a șoarecilor, 60 fil. — Unsoare galbină pentru păduchi la vite, 1 cor. — Comandele de 6 cor. să trimit franco. Soriați legibil adresa. Toate acestea să capătă dela: **CORNEL DEMETER**, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros).

„CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE“

## CONVOCARE

P. T. Membri „Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște“ sunt invitați la  
a XXX-a adunare generală ordinară,

conform § 15 din statutele reuniunii, pe Joi în 6/19 Martie a. c. la 2 ore p. m. în sala festivă a școlii gr.-or. rom. din Săliște, pe lângă următorul

## PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Staverirea bilanțului pro 1913, distribuirea profitului și votarea absoluturului.
5. Sporirea capitalului social.
6. Modificarea § 3, 10, 16 și 21 din statute.
7. Alegerea a 3 membri în consiliul de inspecție în sensul § 22 cu mandat de 3 ani.
8. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai consiliului de inspecție.
9. Autorizarea direcțiunii de a face eventualele schimbări reclamate de tribunal.

Domnii membri cu vot decisiv, — adică aceia cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, — sunt, în sensul dispozițiilor § 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 17 Martie st. n., iar la institutele cari sunt membre la „SOLIDARITATEA“ până în 16 Martie st. n. 1914.

Săliște, 28 Februarie 1914.

Direcțiunea.

ACTIVE	CONTUL BILANȚ		PASIVE
Cassa în număr . . . . . K 82.945'67	Capital societar . . . . .		K 250.000'—
Bon în Giro-Conto la banca Austroungară K 1.358'23 K 84.303'90	Fondul de rezervă . . . . . K 100.000'—		
Cambii . . . . . K 728.737'—	Fondul special de res. . . . . 93.862'25		
Cambii cu acop. ipot. . . . . 249.004'— K 977.741'—	Fondul de binefaceri . . . . . 64.314'72		
Imprumuturi hipotecare . . . . . 899'648'02	Fondul unui spital public în Săliște . . . . . 66.783'65		
Conturi-curente cu acoperire . . . . . 899'446'—	Fondul de penziune . . . . . 29.844'34 K 354.804'96		
Credite personale . . . . . 260.670'—	Depozite spre fructificare K 2.739.923'73		
Efecte publice și diverse acții . . . . . 373.095'10	Depozite în cassette . . . . . 17.796'63 K 2.757.720'38		
Casele institutului . . . . . 97.000'—	Reescont . . . . . 55.127'—		
Imprum. din fondul de binefaceri . . . . . 64.314'72	Imprumut în cont-curent . . . . . 286.535'—		
Depun. înfiinșind. spital public din Săliște . . . . . 66.783'65	Diversi creditori . . . . . 5.973'22		
Depunerea fondului de penziune . . . . . 29.844'34	Dividende neridicate . . . . . 423'—		
Mobilier . . . . . K 5.340'—	Interese anticipate pro 1914 . . . . . 27.916'04		
Amortizare . . . . . 640'—	Profit net . . . . . 52.282'42		
Diversi debitori . . . . . 11.698'46			
Interese transit. restante . . . . . 21.536'83			
	K 3.790.782'02		K 3.790.782'02

DEBIT	Contul Profit și Pierdere.		CREDIT
Interese: pentru dep. spre fructif. K 128.315'46	Interese: dela cambii . . . . . K 68.891'37		
„ fondul de pens. „ 1.446'84	„ imprum. hipotecare „ 59.654'87		
„ reescont . . . . . 2.695'30 K 132.457'60	„ credite de co-curent „ 65.084'95		
Spese: salare și bani de cuartir K 23.573'03	„ credite personale . . . . . 16.811'41		
marce de prezență . . . . . 1.760'—	„ efecte . . . . . 16.736'29 K 229.178'89		
Imprim., reg., porto, div. „ 6.252'71 K 31.585'74	Chirii . . . . . 3.463'85		
Contribuțiuni: directă . . . . . K 6.896'10	Proviziune, profit la monete și alte venituri . . . . . 5.050'67		
10% d. inter. depozitelor . . . . . 12.831'55 K 19.727'65			
Amortizare: din casele institutului . . . . . K 1.000'—			
din mobilier . . . . . 640'— K 1.640'—			
Profit net . . . . . 52.282'42			
	K 237.693'41		K 237.693'41

La finea anului 1912 au fost 280 membri, în anul 1913 n'a repășit nici unul, de nou a intrat un membru, la finea anului 1913 au fost 281 membri cu 1250 părți de fondare.

Săliște, în 31 Decembrie 1913.

## DIRECȚIUNEA:

Dr. N. Calefariu m. p., president. C. Herția m. p., dir.-exec. Dr. N. Comșa m. p.  
Dr. Ioan Stroia m. p. Dr. Ioan Lupaș m. p. D. Roșca m. p. D. Lăpădat m. p.  
P. I. Comșa m. p. N. Hențiu m. p. Bucur Comșa m. p. I. Bârsan m. p. I. Răcuciu m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte și în consonanță cu registrele institutului.

Săliște, în Februarie 1914.

Ioan Banciu m. p., president  
Ilie Hociotă m. p.

Ioan Chirca m. p.  
C. Criștiu m. p.

Iuliu Crișan m. p.

I. Vătășan m. p.  
revizor expert al „Solidarității“.

(1244) 1—1

„Vulcan“  
societate industrială pe acțiuni,  
în Blaj.

## CONCURS

Direcțiunea societății industriale pe acțiuni „Vulcan“ din Blaj, prin aceasta publică concurs pentru întreprinderea lucrărilor de fabricare a produselor de cărămidărie și țiglărie ce să pot produce cu instalațiunile fabricii de cărămizi și țigle din Blaj, proprietatea acestei societăți.

Mustra de ofert și contract, precum și condițiunile de lucrare să pot cumpăra cu suma de 2 coroane.

Ofertul trebuie prezentat însoțit de un vadiu în valoare de 1000 adică unamie coroane până în 25 Martie st. n. 1914, la 12 ore din zi, la subsemnata direcțiune.

Ofertele timbrate în regulă vor fi a se prezenta în covertă închisă și sigilată, provăzută cu inscripțiunea:

„Ofert pentru întreprinderea lucrărilor de producere“.

Subsemnata direcțiune își susține dreptul de a alege între concurenți, fără considerare la prețurile oferite, sau de-a renunța la ofertele incuse.

Blaj, luna Februarie 1914

(1252) 1—1

Direcțiunea.

## Casă de vânzare

Casa No 48 din drumul Țării, în Orăștie, vis-a-vis de biserica gr. orientală română, e de vânzare din mână liberă. — Trei locuințe, șură, două curți, grădină mare, etc. — potrivite pentru meserii, economie, etc.

(1247) 1—3.

## Publicațiune!

Subscrisul dau în arindă cu 1 Aprilie 1914 st. n., pe trei (3) ani, eventual mai mulți, un Joagăr, mașină de scărmană lână și piuită de ulei, cu toate aparținătoarele, minate cu apă și locuința necesară.

Condițiuni după invoice.

Ioan Chivescu

Sztrugăr u. p. Felsőpian

(1246) 1—2

## Casă de închiriat sau de vândut.

În comuna Sărăcsău să află de închiriat sau de vândut o casă nouă în stare bună cu 1 odăi, la poziție bună, unde de present e unica crîsmă, boltă și miserniță în sat. Cu casă sunt împreunate și celelalte drepturi trafică, etc.

Reflectanții serioși să se adreseze la subscrisul cit mai în grabă:

BERIAN GEORGE

cassariu la „Cugiereana“

(1250) 1—2

CUGIER.